Text: Íngrid Pujol i Helena Vilar

EL PERSONATGE

Joan Crosas

Foto: Helena Vilar

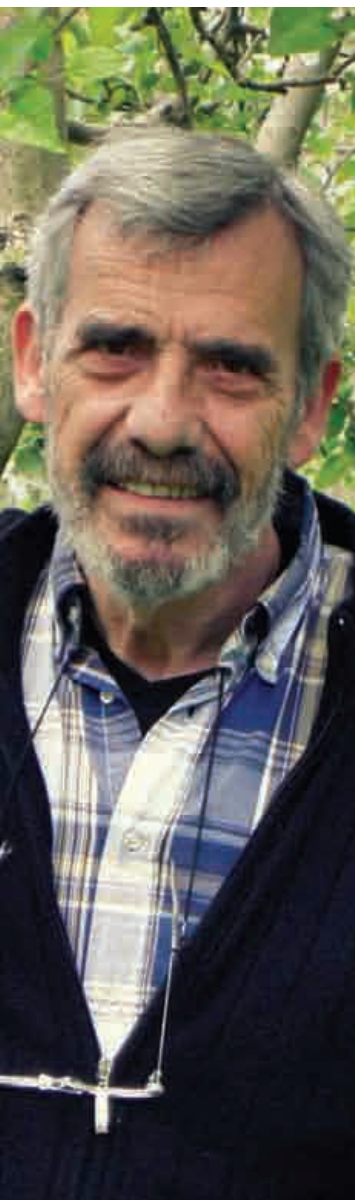

Actor de teatre i televisió, doblador de pel·lícules, cantant... En Joan Crosas (Esquirol, 1947) ha voltat mig món a través d'un bon grapat de personatges, però sempre s'ha sentit del Collsacabra, "me'l sento molt meu i em sento molt arrelat aquí".

Ens trobem un matí de principis de maig a Can Clavell, casa seva. Acompanyats d'un bon sol i el murmuri de la gorga que passa a la vora del jardí, parlem de la seva trajectòria professional i de *Les Cançons de la Lluna al Barret.*

Ja fa tres estius que en Joan obra les portes de casa seva a un grapat de músics i veïns que tenen ganes de música i companyia. Amb una colla de col·laboradors de la zona, han aconseguit crear un especial racó musical i social on la gent no només gaudeix de la música, sinó que conviu, coopera i "fa tribu".

Com diries que t'ha influenciat el Collsacabra com a persona i a nivell professional?
Les meves arrels són del Collsacabra, el meu pare era fill de Corriol, de Pruit. suposo que aquestes coses les portes a dins. Sempre que ve algú a visitar-me el porto a fer el volt pel Collsacabra, perquè m'agrada molt, me'l sento molt meu i em sento molt arrelat aquí. Aquesta és diguem-ne la meva essència personal.

I a grans trets. Quina és la teva trajectòria professional?
Sóc un autodidacte total. Jo vaig estudiar químiques per obligacions de l'època, la família volia que tingués un títol, però jo volia ser músic. Recordo la frase del meu pare "els músics no es guanyen la vida, has de tenir una carrera, després fes el que vulguis". I ho vaig fer, vaig treballar uns anys de químic, no em va agradar i aleshores vaig deixar-ho tot i em vaig dedicar a la música i després a les feines més interpretatives.

I què t'ha comportat això de ser autodidacte?
Doncs el fet que no entris dins un cercle mediàtic comporta treballar sol. Això et converteix en un autodidacte i fa que la feina t'ompli, i també el personatge que interpretes, no ets tu mateix. Et reserves la part de

tu mateix fent una vida discreta, però quan tens un personatge ho avoques tot en ell i llavors és el personatge el que s'expressa. Un cop deixes el personatge, tornes a ser tu, tornes a ser en Joan Crosas que coneix tothom per aquí, que és de casa, i a mi m'agrada ser de casa, participar en les coses que es fan per aquí, com un més.

"ELS ACTORS, EN BROMA, EM DEIEN L'HOME DE BOSC [...] D'ALGUNA MANERA JO TRASPUAVA COSES DEL COLLSACABRA"

Què t'ha aportat la teva vida professional?

M'ha portat a viatjar per tot el món. He estat a Austràlia, vaig fer teatre a París, he rodat pel·lícules a França, Itàlia... i a Madrid també hi he estat molts anys. Ara he tingut la sort de poder treballar molt aquí, cosa que m'ha donat possibilitats d'apropar-me més a casa i de fer coses per aquí com les *Cançons de Lluna al Barret*. Ara, però, tornaré a fer una gira per Espanya amb el *My Fair Lady*... La meva vida personal depèn del personatge, estic a disposició del personatge fins que pugui.

T'agradaria desenvolupar personatges fins el final o tens ganes d'una mica de descans?

Per un cantó, aquests dos anys d'estar aquí m'han omplert molt, moltíssim. De vegades et passa pel cap, ara que faré 65 anys, de jubilar-te i agafar feines aquí... però és clar, no ho sé. No ho sé perquè m'agrada tant! Gaudeixo tant treballant al teatre, al cinema... La televisió cansa més, està bé, la gent et coneix molt més, perquè entres a casa seva... Però jo, francament, prefereixo el teatre.

Per què?

Perquè és el risc, estar amb el púbic que te l'has de guanyar cada dia i que t'has d'entregar el 100% cada dia i això et dóna una vitalitat que no et dóna ni el cinema ni la televisió a nivell personal.

I el teatre, precisament, és el que desconeixem més de tu...

És que és lògic, és una qüestió de números. Surts un dia a la televisió i et veuen milers i milers de persones. En un sol dia! Clar, per omplir un teatre amb milers de persones hi has d'estar molts mesos.

I com compagines aquesta vida d'anar tan amunt i avall, de ependre del personatge, amb estar a casa fent projectes com el de les *Cançons de Lluna al Barret*?

Per un cantó, a nivell professional, ara necessito fer teatre. Aquell cuquet que sempre tens a dins... D'altra banda, sé que hauré de deixar d'estar aquí durant una temporada i això sap greu. Però bé, tota la vida ho he anat fent així. Han sigut aquests cicles. He estat unes temporades fora... Però sempre torno. Per a mi allò important és que sempre torno.

Què del Collsacabra et fa tornar? També hi ha llocs meravellosos arreu del món!

Suposo que la cosa íntima de relació amb aquesta terra. I em sembla que m'ho emporto a tot arreu. Curiosament me'n recordo que quan dirigia doblatge, ja fa molts anys, els actors, en broma, em deien l'home de bosc. Això vol dir que, d'alguna ma-

Del cartell publicitari de Sweeney Todd
Font: www.joancrosas.com

"A L'ESQUIROL HI HA UNA MANCA MOLT GRAN D'ESPAIS ON PODER DESENVOLUPAR LA CULTURA"

nera, jo traspuava coses del Collsacabra. Si me'n vaig a Madrid jo sóc del Collsacabra, no sóc d'allà. Em sento d'aquí, em sento català, no em sento espanyol. I això els hi he dit moltes vegades, se'ls hi pot explicar.

L'home de bosc del Collsacabra! [riem] Això és molt divertit, és curiós. M'ha fet pensar molt. Quan treballo fora, tots aquests referents meus em donen moltíssima energia i suposo que d'alguna manera, si m'he dedicat al teatre, bàsicament és perquè de petit, aquí hi havia un grup de teatre d'aficionats que feien obres a la cooperativa. Recordo que a totes les obres de teatre jo estava a primera fila i sentia una admiració tan gran per allò que feia gent de casa! En Jep Fuster, la Maria Aumatell... Tota una sèrie de gent que jo veia pel carrer i que quan pujaven a l'escenari es transformaven. Allò m'atreia tant que jo crec que la meva afició, o la meva professió va venir marcada des d'aquell moment per la gent d'aquí.

D'una iniciativa de tribu a casa nostra, podríem dir?
Exacte. Jo crec que és allò que em va marcar la meva vida professional, sempre ho he dit. És una de les coses que trobo a faltar, els Taiatreros, que no tinguin aquest espai, aquesta ajuda... M'imagino un nano ara de vuit anys que pogués veure el que jo vaig veure. Una de les coses més boniques de les *Cançons de Lluna al Barret* va ser el segon concert que va fer el Pau [Codina, violoncel·lista] a fora [el pati de Can Clavell]. Hi havia una quantitat de nanos petits aquí a la margera amb un silenci absolut, que els veies ficats dins de la música que estava fent en Pau. Jo veig que això els pot marcar per la vida, positivament!

Parlant de les Cançons de la Lluna al Barret, explica'ns com van sorgir?
El fet de ser actor, d'haver viscut molt proper a la cultura, i de tenir molts contactes a nivell cultural, t'adones que concretament a l'Esquirol hi ha una manca molt gran d'espais on poder desenvolupar la cultura. Tot i així sempre he cregut en la filosofia de tribu, en el sentit que cadascú aporta allò que sap fer, allò que té a la comunitat. Aleshores, en veure que hi havia una mancança d'espais on es pogués desenvolupar i oferir una sèrie d'ofertes culturals diferents, un dia se'ns va acudir amb la Fineta organitzar aquests concerts de les *Cançons de la Lluna al Barret*.

Concert del Safareig el passat agost 2011
Foto: Lluís Estrada

La idea era molt bàsica, aprofitar la idea de tribu, en la qual molta gent col·labora desinteressadament, i després, oferir un espai on la cultura es pogués desenvolupar de manera atractiva, relaxant, sense cap mena d'institucionalització. El barret és simplement per poder pagar els músics, ja que fan una feina i trobo que val la pena.

Quants cicles s'han fet, ja?

Aquest ja serà el tercer. Ens ho passem molt bé. I la gent respon molt. Una de les altres coses que també d'alguna manera volíem demostrar és que hi ha interès, n'hi ha necessitat. I s'ha demostrat. I no només a nivell de poble, per exemple amb El Pont d'Arcalís va venir gent de Vic i rodalia. Es va desbordar una mica, perquè hi havia 500 persones que i no vam poder oferir la infraestructura adequada. Aleshores vam trobar unes tarimes i a l'últim concert, que va ser el del Safareig, els músics ja estaven aixecats i la gent podia veure bé els instruments... A part d'això, intentem també crear un ambient relaxat, posem moltes espelmes, torxes... perquè a la nit la música sona d'una altra manera. Intentem que la gent passi una estona molt agradable i pugui escoltar la música en la més pura essència.

Qui més ha anat passant pel jardí de Can Clavell?

L'any anterior va venir en Pau Codina amb la seva mare [Rosa Masferrer], piano i violoncel. Clar, va ser preciós perquè no tens ocasió, en Pau, un xicot que ha viscut i crescut aquí i que després s'ha convertit, jo crec, en un dels millors músics que tenim l'orgull de dir que ha estat aquí. Va ser un plaer. Era interessantíssim que la gent pogués conèixer en Pau i la feina que fa, com toca, com s'explica, com viu la musica, perquè és un home que té l'alegria a dintre i l'expressa a través de la música. Després vam fer en Compte Arnau, vam fer el Claudio Sana – un cantant de l'Alguer. Va ser el primer de tots, la primera experiència i clar, no teníem la infraestructura encara muntada, però va ser molt bonic.

I ara m'agradaria anar més enllà. Perquè trobo que no només l'oferta de Can Clavell pot ser interessant sinó que no només reculli això, i buscar espais. M'agradaria també, ara que hi ha la possibilitat d'aquest petit espai a l'ajuntament on hi ha la coral, poder portar la música a l'hivern, en un lloc tancat, reduïdet...

"INTENTEM QUE LA GENT [...] PUGUI ESCOLTAR LA MÚSICA EN LA MÉS PURA ESSÈNCIA"

Barret i espelmes a les Cançons de la Luna al Barret
Foto: Lluís Estrada

FORN DE PA
Josep Ma. Soler
C. Major, 89
Santa Maria de Corcó- l'Esquirol
Tel. 93 856 80 79

CANTONIGRÒS
FORMATGERIES
Ctra. de Vic a Olot, Km 24
08569 CANTONIGRÒS
(Osona)
Tel. 93 852 50 06
www.elmolidelalzina.com

"LA CULTURA ÉS L'ÀNIMA D'UN POBLE, ÉS L'ÀNIMA DE LA GENT I S'HA DE CUIDAR MOLTÍSSIM"

Fins ara ho heu organitzat tota una colla de gent que ha anat col·laborant amb molt entusiasme i sense ànim de lucre... Però ara estàs parlant d'una cosa que abastaria a més gent, què suposaria això?

Això ja ha començat una mica... La sala ja està inaugurada. Jo em vaig canviar de piano i el meu el vaig cedir al poble, i l'han installat en aquesta sala. Aleshores, és una mica amb la voluntat que aquest piano es faci servir no només com a piano, sinó com a motiu que allà es puguin fer coses. M'agradaria contagiar aquest sistema, perquè és molt senzill. Obrir les portes d'un espai, buscar gent a nivell tribal que t'ajudi i que es pogués fer en diferents llocs del Collsacabra...

Seria una idea de fer créixer una mena de comunitat cultural o musical que no té una institució al darrera... sinó un grup de gent (veïns del Collsacabra) a qui els agrada la música, la cultura?

Exacte, per fer-ho una cosa comunitària, perquè la cultura sigui la base de la societat i també que aglutini la societat, perquè es clar, aquí et trobes a gent del poble, passes una estona junts... I crec que a nivell social, fins i tot, compartir la cultura és molt enriquidor. A més, sempre, després del concert, fem un sopar de pa amb tomàquet pels músics i els acompanyants i aleshores comença la tertúlia, en petit comitè i això també és interessant perquè, d'alguna manera, entres en contacte directament amb gent que està fent coses per la cultura.

I per la gent que hi col·labora, el que reps a canvi ja és el propi concert...

És el conviure, és clar, és que la cultura és l'ànima d'un poble, és l'ànima de la gent i s'ha de cuidar moltíssim. Ara que els ajuntaments estan endeutats... mai els hi he demanat diners, però m'han cedit les cadires, m'han cedit el que sigui. Vull dir que amb això han col·laborat el 100%. I ara si poguéssim fer això de l'hivern, doncs ens cediríen el local. Estem a l'espera també d'anar a visitar aquest famós poliesportiu [...] a veure quines possibilitats ens donaria també.

Simplement és això, és que em preocupa el fet social de la cultura i intento buscar solucions que amb una mica d'imaginació les pots fer, trobar perfectament, sobretot si tens aquest sentit de tribu. Trobar-se, conviure, estar junts, fer tribu.

Concert de la Gastronòmica (conjunt d'havaneres i fartaneres) el juliol 2011
Foto: Josep Casadesús

Aquest estiu, a Can Clavell podreu gaudir d'*un* Concert de la Lluna al Barret. Serà amb Guillem Roma & Camping Band Orchestra, que ens presentaran "Oxitocina", el nou treball discogràfic de Guillem Roma amb cançons que porten influències que van des de sons mexicans fins a folk.

automecànica ferrer
taller de reparacions
tel. 93 856 81 04
mòbil 689 520 597
jferrer@cecauto.com
carrer sant martí, 21
08511 l'esquirol
Sta. ma. de corcó

LA RIBA
hotel ★★★
Restaurant
Vall de Sau
T. 93 884 70 23 - 93 884 70 15 · F 93 884 70 27
www.hotellariba.com - info@hotellariba.com
08519 Vilanova de Sau · Barcelona